

RTÜK ve BYEGM işbirliğiyle Bursa'da "Yerel ve Bölgesel Medya Eğitim Semineri" düzenlendi. (2011)

RTÜK ve BYEGM işbirliğiyle Bursa'da "Yerel ve Bölgesel Medya Eğitim Semineri" düzenlendi.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün işbirliği ile Bursa'da "Yerel ve Bölgesel Medya Eğitim Semineri" düzenlendi.

Seminere, Üst Kurul Üyeleri Prof. Dr. Hasan Tahsin Fendoğlu, Dr. A. Vahap Darendeli ile Suudi Arabistan Büyükelçisi, Batı Trakya'dan, KKTC'den, Azerbaycan'dan ve Bursa, Balıkesir, Bilecik, Çanakkale, Kütahya, Kocaeli, Sakarya, Yalova ve Van'dan gelen medya mensupları katıldılar. RTÜK ve BYEGM'yi tanıtan film gösterimlerinin ardından seminerin açılış bölümünde Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü Murat Karakaya, Üst Kurul Başkanvekili Taha Yücel, Bursa Valisi Şahabettin Harput ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç birer konuşma yaptılar.

Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü Murat Karakaya konuşmasında ülkemizde her alanda faaliyet gösteren özgür ve güçlü bir medyanın mevcut olduğunu belirterek, "Özgür basın olmadığı, sansür ve yasaklarla manipüle edilen haberlerle avutulmayı hazmedemeyiz" dedi.

Üst Kurul Başkanvekili Taha Yücel, RTÜK ve BYEGM'nin işbirliğiyle düzenlenen seminerin amacının medya temsilcilerine zaten bildikleri şeyleri öğretmek değil, sorunları paylaşmak, yeni düzenlemeler konusunda bilgi vermek, devlet yetkilileriyle medya temsilcilerini bir araya getirmek olduğunu bildirdi.

3 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunla ilgili bilgi veren Yücel, Kanunun üç önemli yenilik getirdiğini söyledi. Bunlardan birinin görsel

ve işitsel alanda daha önce yeterince düzenlenmeyen ifade ve haber alma özgürlüğünün vurgulanması olduğunu altını çizen Yücel, Kanunun RTÜK'e ifade ve haber alma özgürlüğünü teminat alma görevi verdiğini belirtti. Kanunun ikinci önemli özelliğinin sayısal karasal yayınlarla ilgili net bir geçiş takvimi öngörmesi olduğunu ifade eden Yücel, sektörün önünde artık bir yol haritası olduğunu, bir yıl içinde frekans planlarının hazırlanmasının ardından en geç iki yıl içinde ihalenin yapılmasının ve iki yıl içinde karasal yayınların kapatılmasının öngörüldüğünü bildirdi. Üçüncü yeniliğin yayıncı kuruluşların şirket ortaklık yapılarıyla ilgili olduğunu vurgulayan Yücel, daha önceki Kanunda yer alan ortaklık yapılarıyla ilgili irrasyonel kısıtlamaların ortadan kaldırıldığına dikkat çekti.

Yücel, 6112 Sayılı Yasanın pek çok yeni düzenleme getirdiğini ve bu düzenlemelerin büyük bir bölümüyle ilgili yönetmelik çalışmalarının tamamlandığını açıkladı. Bu bağlamda RTÜK kurulduğundan beri ilk kez yayın kuruluşlarından kanal ve frekans kullanım bedeli tahsil ettiğini bildiren Yücel, izleme oranlarının ölçümüne ilişkin usul ve esasları belirlemeye yönelik yönetmelik hazırlıklarının ise sürdüğünü bildirdi.

Türkiye'de 1300 civarında radyo ve televizyon kuruluşu bulunduğunu ifade eden Taha Yücel, 2010 yılından itibaren Türkiye'nin reklam pastasında yüzde 22'lik bir büyüme olduğunu söyledi. Yücel, reklam gelirlerinin artmasının sevindirici olmakla birlikte, bir taraftan da dağıtım ortamlarının çeşitlenmesinin ciddi bir tehdit oluşturduğuna dikkat çekti. Yeni gelişen teknolojiler sayesinde artık izleyicinin istediği zaman istediği yayına ulaşma imkânının bulunduğunu belirten Yücel, bunun reklamla finanse edilen yayınlar açısından orta vadede bir tehdit oluşturduğunu söyledi. Yücel, bununla birlikte kaliteli içerik üretenler için önümüzdeki dönemde herhangi bir riskin söz konusu olamayacağını altını çizdi.

Bursa Valisi Şahabettin Harput ise konuşmasında Bursa'nın yerel ve bölgesel medya açısından önemine işaret ederek, böyle büyük bir organizasyonu Bursa'da düzenledikleri için RTÜK ve BYEGM'ye teşekkür etti.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ise iki gün sürecek seminerde pek çok konunun görüşüleceğini, toplantının monologla değil katılımcıların da katkılarıyla karşılıklı tartışmayla geçeceğini

söyledi. Bursa'nın medya alanında da Türkiye'nin güçlü illerinden biri olduğuna dikkat çeken Arınç, "Bursa Türkiye'yi derinden etkileyen bir güce sahiptir" dedi. Medya alanında ülkemizde son yıllarda önemli gelişmeler yaşandığını hatırlatan Arınç, 2002 yılında yapılan İletişim Şurasının ardından 2004 yılında Basın Kanununun değiştirildiğini, özgürlükçü bir kanun hazırlandığını bildirdi. 2011 yılının Mart ayında ise 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiğini söyleyen Arınç, böylece 1994 yılında çıkarılan, zaman içerisinde Anayasa Mahkemesi tarafından çeşitli maddeleri iptal edilen ve AB mevzuatına uyumlu olmayan eski RTÜK yasasının tamamen yenilendiğini belirtti. Arınç, BYEGM'nin Teşkilat Kanununun da değiştirilerek kurumun büyük ölçüde güçlendirildiğini ifade etti. Arınç halen internet medyasıyla ilgili bir düzenleme üzerinde çalışmakta olduklarını açıkladı.

Seminere büyük önem verdiklerini belirten Başbakan Yardımcısı Arınç, yerel medyayı kılcal damarlara benzeterek, "Anadolu'nun her yerinde sizin olmanız bizim için çok önemli. Çünkü yanlışlıkları medya sayesinde öğreniyoruz. Medyanın sayesinde herkes olan bitenden menfisiyle müspetiyle haberdar oluyor" diye konuştu.

"Türkiye'de basın özgürlüğü var. Buna yürekten inanıyorum" diyen Arınç, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi gibi 1948-50'li yılların bütün temel tutanaklarında basının fikir ve ifade özgürlüğünün serbest olduğunu, ama bunun belli hallerde sınırlandırılabilirliğinin de yer aldığını hatırlattı. Arınç, şöyle devam etti:

"Hiçbir özgürlük sınırsız olmadığına göre, AİHM'nin kararlarında da ifade özgürlüğü asıldır, ancak 3 tane şart olması lazım. Birincisi, konuşan, yazan, bağırın, çağıran, toplantı yapan, bildiri yayımlayan, bütün bunların sonunda teröre ve şiddete davetiye çıkarmayacak. Terör ve şiddetle iç içe olmayacak, terör ve şiddeti kullanmayacak. Ben söylemiyorum, AİHM kararı diyor. İkincisi, suç işlenmesini teşvik ve tahrik etmeyecek. Üçüncüsü kişilik haklarına saygısızlık yapmayacak. Özel hayatın gizliliği asıl, soruşturmanın gizliliği asıl ve saire... Bu üç şarta riayet ettiğiniz zaman, her şeyi yazabilir, söyleyebilirsiniz."

Açılış bölümünün ardından "Medyada Temel Hak ve Özgürlükler" konulu I. Oturuma geçildi. Başkanlığını RTÜK Üyesi Prof. Dr. Hasan Tahsin Fendoğlu'nun yaptığı açış konuşmasında Fendoğlu; düşünce ve ifade özgürlüğü kavramlarına değinerek oturumda ele alınacak konular hakkında katılımcılara bilgi verdi. Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yusuf Şevki Hakyemez, "Medyada İfade Özgürlüğünün Sınırları ve Türkiye Örneği", Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Kemal Şahin, "Kitle İletişim Hukuku", TRT Haber Kanalı Genel Yayın Yönetmeni Ahmet Böken, "Medyada Sorumluluk Bilinci ve Kişi Hakları Anlayışı" ve I. Oturumun sonunda Al Jazeera TV Türkiye Temsilcisi Omar Radi Khashram, "Bursa'yı Dünyaya Nasıl Tanıtırız?" başlıklı sunumlarını yaptılar.

Yerel ve bölgesel medyanın sorunlarının ele alındığı II. Oturumun Başkanlığını RTÜK Başkan Vekili Taha Yücel yaptı. II. Oturumda "Bursa'nın Tanıtım Albümü", "Medyada Kullanılan Dil", "Yerel ve Bölgesel Medyanın Önemi", "Yerel, Bölgesel Radyo ve Televizyonların Sorunları", "Medyada Etik ve Özdenetim", "Medyanın İnsan Kaynakları Alt Yapısı ve Eğitim İhtiyacı" başlıklı sunumlar gerçekleştirildi. Medyada Kullanılan Dil konulu sunumunda Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın, teknoloji aracılığıyla Türkçenin sesinin dünyaya yayıldığını ancak ne yazık ki Türkçenin gücünün yayınlara yansımadağını söyledi. Yerel, Bölgesel Radyo ve Televizyonların Sorunları konulu bir sunum yapan RATEM Başkanı Dursun Güleriyüz ise RATEM'in faaliyetleri hakkında bilgiler verdi. Doç. Dr. Abdülrezak Altun yerel medyaya yönelik eğitim programlarının farklı bir bakış açısıyla yeniden ele alınmasına gerek olduğunu vurguladı.

Başkanlığını İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Suat Gezgin'in yaptığı III. Oturumun konusu "Yerel Medyanın Etkinliği" idi. "Basın Kartı Yönetmeliği, Beklentiler, Sorunlar, Çözümleri", "Güzel Konuşma Sanatı", "Yerel Haberciliğin Yaygın Medyada Önemi", "Sayfa Tasarımı (Mizanpaj)", "Yargı ve Basın İlişkileri (Medya ve Hukuk-Basının Hukuki Sorunları)" başlıklı sunumların ardından III. Oturum sona erdi.

Yerel ve Bölgesel Medya Eğitim Seminerinin ikinci gününde de oturumlar devam etti. Görsel ve İşitsel Medyada Yayıncı Sorumluluğu konulu sabahki oturumun başkanlığını RTÜK Üyesi Dr. Abdulvahap Darendeli yaptı.

Darendeli oturumu açarken, 6112 Yasayla birlikte yeni bir kavram çerçevesi oluştuğuna dikkat çekti ve "Yeni yasayla yeni kavramlar gelmiştir. Klasik radyo ve televizyon kuruluşu, işletmeci, yayıncı yerine yeni yasayla birlikte bütün alanlarda hakim olan medya hizmet sağlayıcı dediğimiz yepyeni bir kavram gelmiştir. Oturumumuzda sorumluluk kavramı üzerinde durulacaktır. Konuların kavramsal çerçevesi çizilerek kamusal sorumluluk anlayışı, medya hizmet sağlayıcı tüzel kişiliğin sorumluluğu, editöryal sorumluluk, yayın ilkeleri, ticari iletişim, tele alışveriş, bant reklam, ürün yerleştirme, izleme süreci, hukuki sorumluluk, cezai sorumluluk, idari sorumluluk gibi temel başlıklar ile bizim alanımızdaki sorumlulukları, yayıncının; izleyicilere, dinleyicilere karşı olan sorumluluğu, sektöre olan sorumluluğu,

otoriteye; yani lisans, izin veren kurama olan sorumlulukları bu oturumumuzda anlatılacaktır” dedi.

RTÜK tarafından düzenlenen oturumun ilk sunumunu İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Nurullah Öztürk yaptı. Bölgesel ve Yerel Yayın Kuruluşları ve Temel Yayın İlkeleri İhlalleri konusunda ayrıntılı bilgiler veren Öztürk; 3 Mart 2011 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yeni RTÜK yasası ile yapılan uygulamalar ve yoğunlaşan sorunları örneklerle açıkladı. Yayın İlkeleri, Ticari İletişim (Reklamlar), Tele Alışveriş, Bant Reklam, Ürün Yerleştirme ve İzleme Sürecine değinen Öztürk, 6112 Sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 3984 Sayılı Kanun çerçevesinde uygulanan 2002-2011 yılları müeyyide sayıları ile 6112 Sayılı Kanun çerçevesinde uygulanan 3.3.2011-24.11.2011 tarih aralığındaki müeyyide sayıları hakkında istatistikî bilgiler verdi. Yeni yasada yapılan düzenlemelere medya hizmet sağlayıcılarının riayet ettiklerini belirtti.

Oturumda RTÜK Başkan Yardımcısı Arslan Narin “6112 Sayılı Kanundaki Müeyyide Sistemi ve Yayın Kuruluşlarının Yeni Sorumlulukları” hakkında katılımcıları bilgilendirdi.

Narin, 6112 Sayılı Kanunla görsel, işitsel medya düzenlemesiyle ilgili sorumluluk ve yükümlülüklerin ayrıntılı olarak düzenlendiğini belirterek; idari ve adli yaptırımlar hakkında bilgi verdi. Yaptırım gerektiren ihlalleri belirterek sorumlulukların altını çizdi.

RTÜK İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanı Muhsin Kılıç, 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun kapsamındayayın lisans işlemleriyle ilgili olarak katılımcıları bilgilendirdi.

Son olarak RTÜK Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanı Yılmaz Kesmeci “Sayısal Kayıt Arşiv ve Analiz Sistemi (SKAAS) konusunda katılımcıları bilgilendirdi. Seminer genel değerlendirmenin ardından sertifika töreni ile sona erdi. (24.11.2011, Bursa)